

T.B.M.M.CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 05 Haziran 2026

Sayı: 19286

45403

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

İzzet AKBULUT
Burdur Milletvekili

2026 yılı hububat hasat döneminde Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından gerçekleştirilecek alımlarda ürün bedellerinin üreticilere 45 gün içerisinde ödeneceğinin açıklanması, çiftçiler arasında ciddi endişelere neden olmuştur. Bilindiği üzere üreticiler, hasat döneminde mazot, gübre, ilaç, tohum, sulama, işçilik ve kredi borçları gibi yüksek maliyetlerle karşı karşıya kalmaktadır. Hasat edilen ürünün bedeline zamanında ulaşılması, üreticilerin borçlarını ödeyebilmesi ve yeni üretim sezonuna hazırlanabilmesi açısından hayati önem taşımaktadır.

Önceki yıllarda ödeme sürelerinin daha kısa tutulmasına yönelik uygulamalar bulunmasına rağmen, 2026 yılında ödeme süresinin 45 güne çıkarılması; üreticilerin finansman yükünü artıracak, çiftçiye düşük fiyatlarla tüccara satış yapmaya zorlayacak ve TMO'nun piyasayı düzenleme işlevini zayıflatacak yönünde eleştirilere neden olmaktadır.

Bu kapsamda;

- 1- TMO tarafından 2026 yılı hububat alımlarında ödeme süresinin 45 gün olarak belirlenmesinin gerekçesi nedir?
- 2- 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında TMO tarafından yapılan hububat alımlarında uygulanan ödeme süreleri kaç gün olmuştur?
- 3- 2025 yılında daha kısa sürede ödeme yapılırken, 2026 yılında ödeme süresinin yeniden 45 güne çıkarılmasının sebebi nedir?
- 4- Üreticilerin hasat dönemindeki nakit ihtiyacı ve kredi borçları dikkate alındığında, ödeme süresinin uzatılmasının çiftçilerin gelir kaybına yol açacağı yönünde bir etki analizi yapılmış mıdır?
- 5- Ödeme süresinin uzatılması nedeniyle ürününü TMO yerine özel sektör alıcılarına satmak zorunda kalan üretici sayısına ilişkin Bakanlığınızın bir öngörüsü bulunmakta mıdır?
- 6- TMO'nun 2026 yılı alımları için ihtiyaç duyduğu finansman tutarı ne kadardır? Ödeme süresinin uzatılması bütçe veya kaynak yetersizliğinden mi kaynaklanmaktadır?
- 7- Son üç yılda TMO'ya ürün teslim eden üreticilerin ortalama ödeme alma süreleri fiilen kaç gün olarak gerçekleşmiştir?
- 8- Üreticilerin mağduriyet yaşamaması amacıyla ödeme süresinin yeniden kısaltılması veya avans ödeme uygulaması hayata geçirilmesi yönünde Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?